

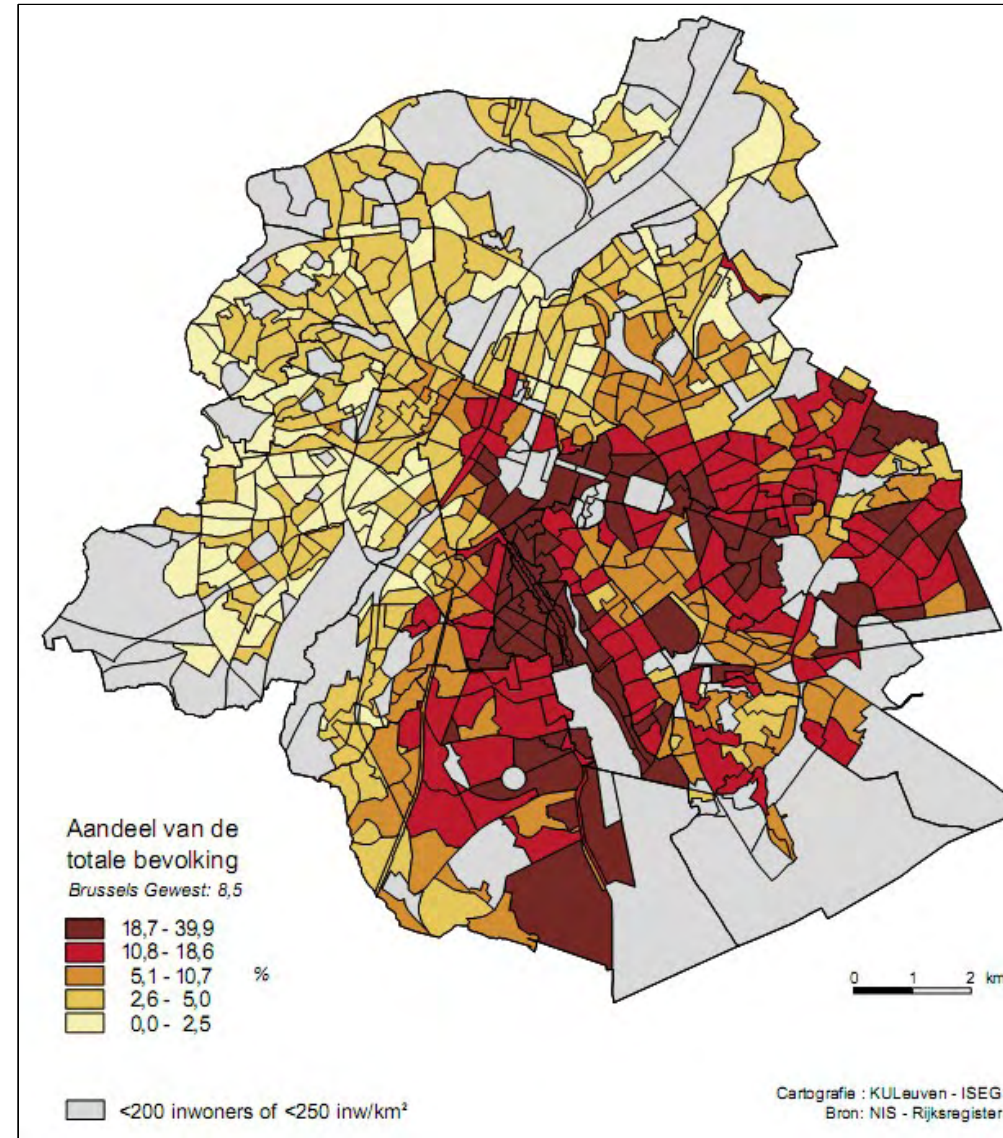
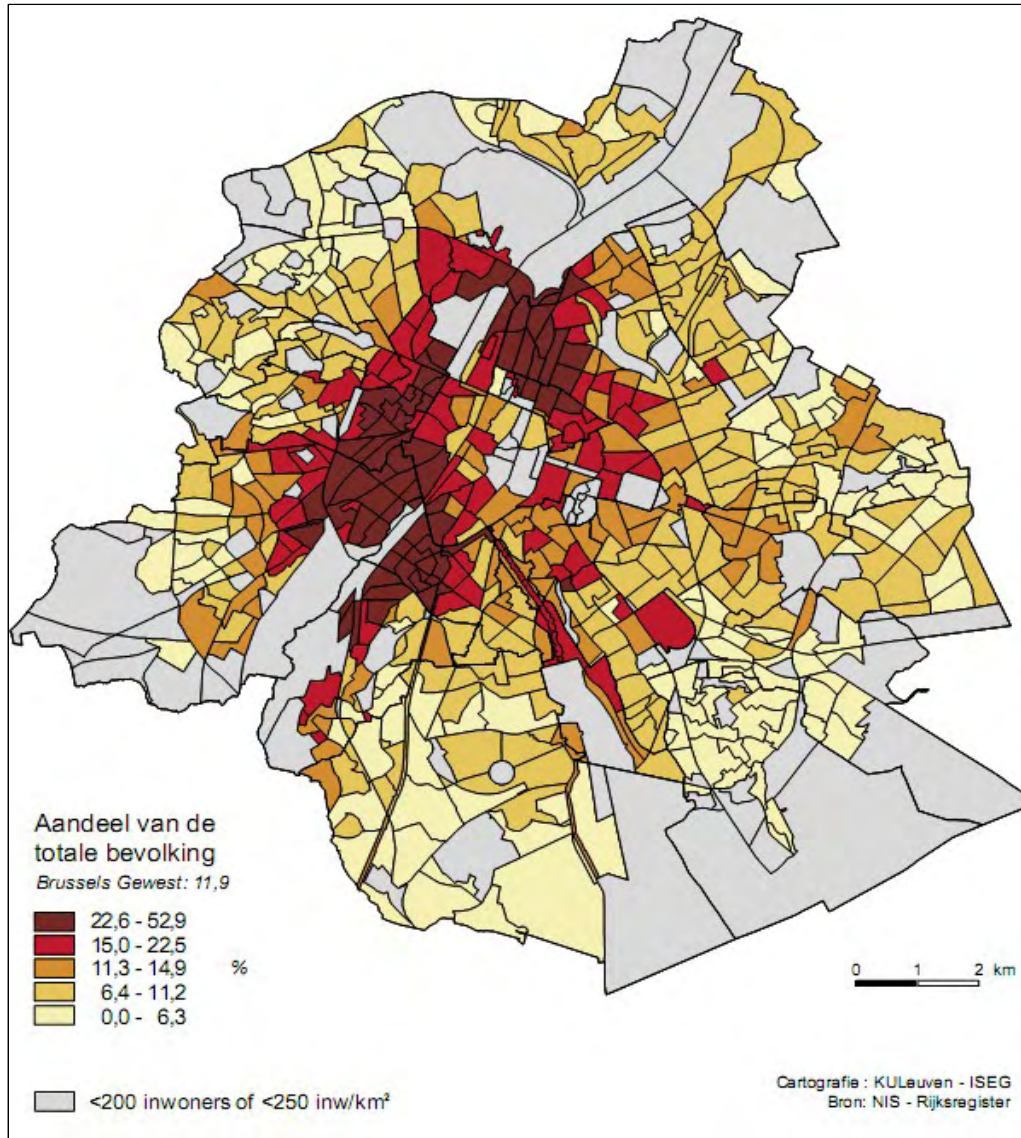
Naar een nieuw stadscentrum : de kanaalzone
Vers un nouveau centre urbain : la zone du canal
Towards a new urban centre : the canal area

une approche multidisciplinaire
een multidisciplinaire benadering
a multidisciplinary approach

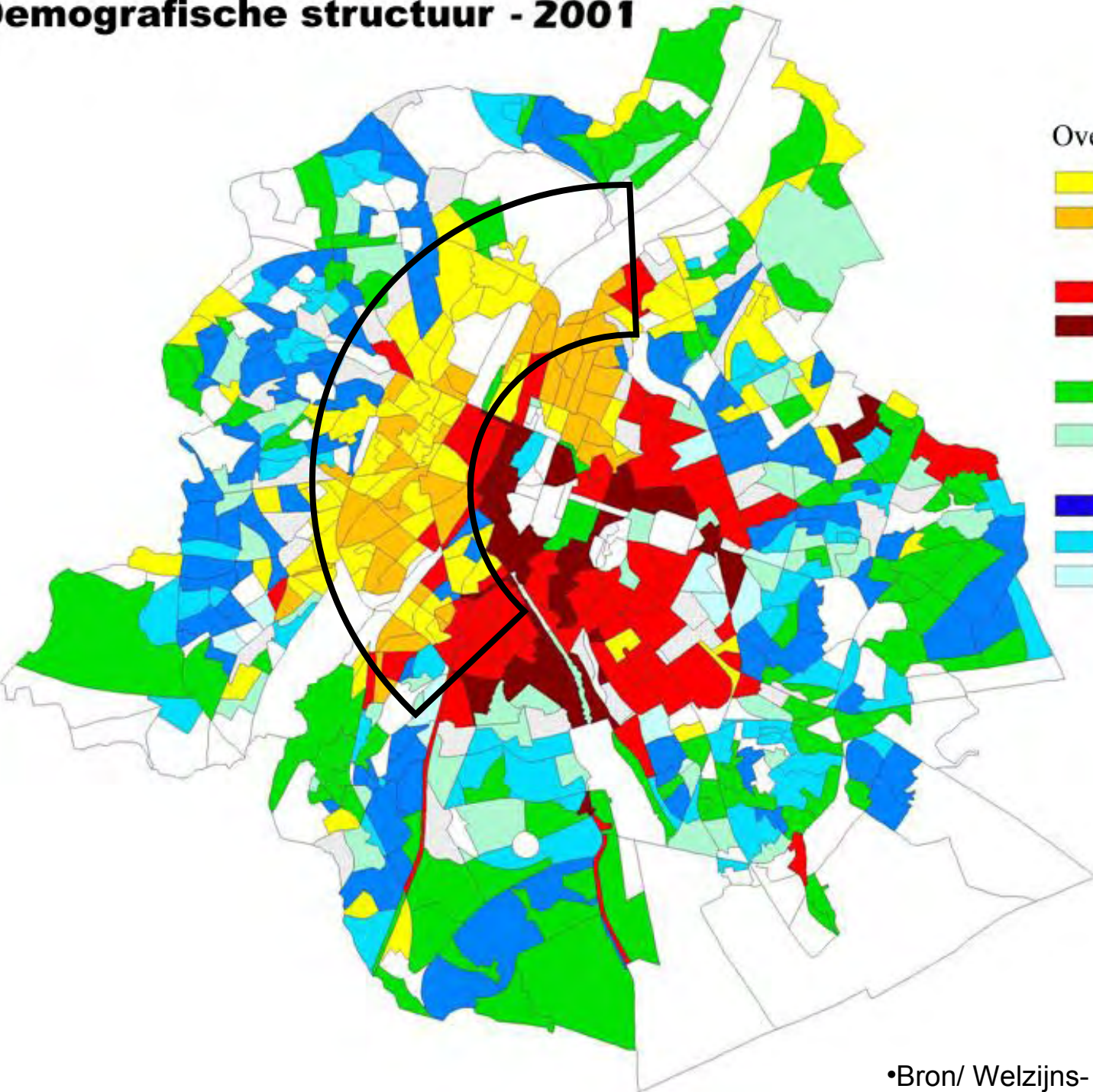
Platform **Kanal**

Mediterrane Landen:
 Italië, Spanje, Portugal, Griekenland, Turkije,
 Marokko

Noord-West Europa (Duitsland, Oostenrijk, Frankrijk,
 UK,...) + Noord Amerika + Japan + Oceanië

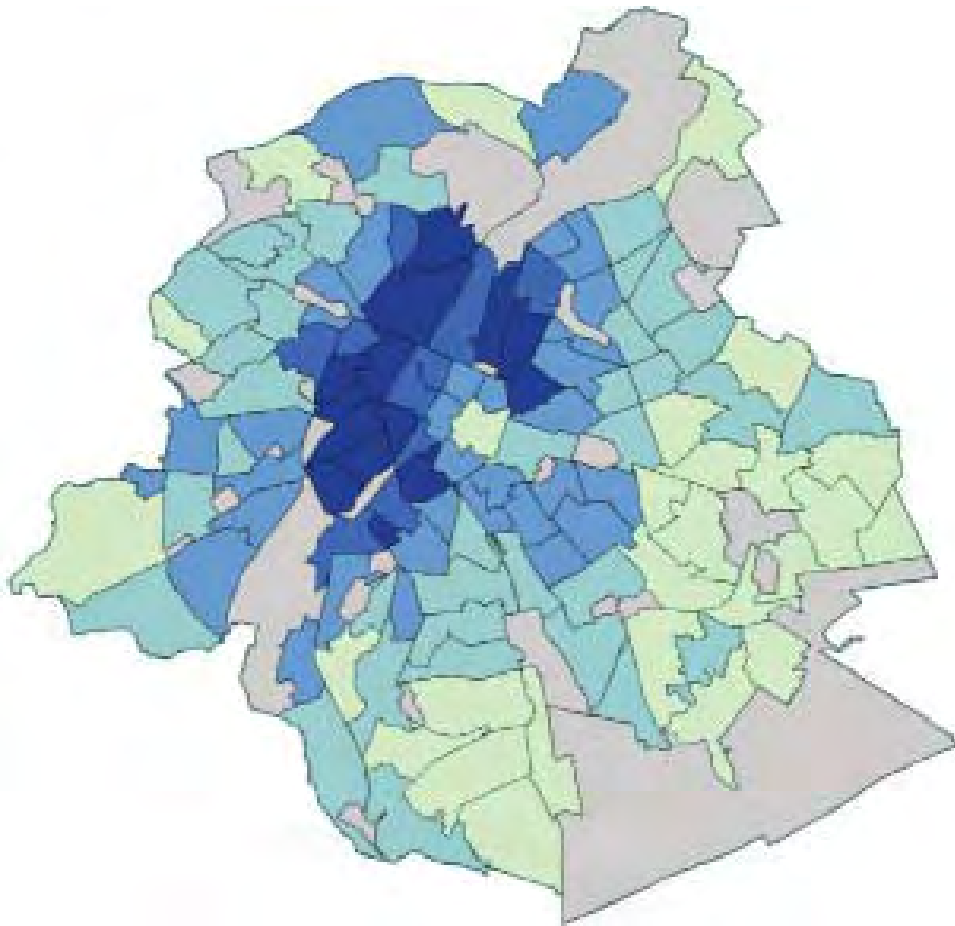
Demografische structuur - 2001

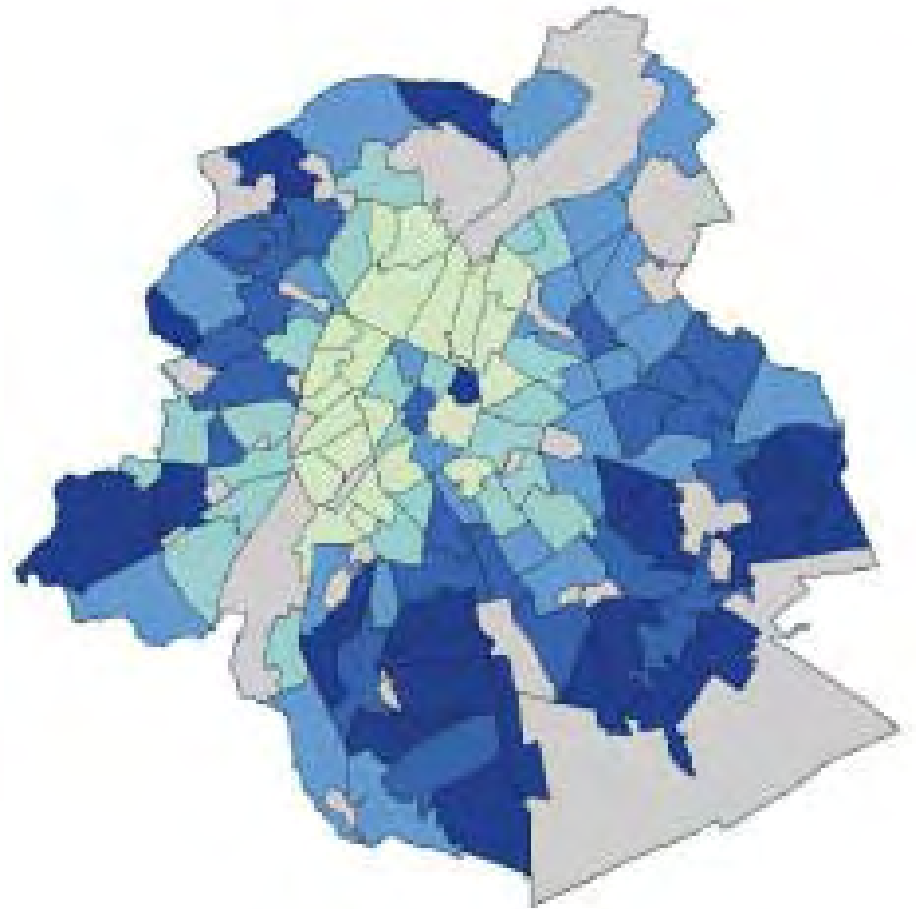
- Oververtegenwoordiging:
- kinderen / adolescenten
  - jongvolwassenen en kinderen /adolescenten
  - jongvolwassenen
  - jongvolwassenen en volwassenen
  - volwassenen en kinderen / adolescenten
  - volwassenen
  - ouderen
  - ouderen en volwassenen
  - ouderen en jongvolwassenen
  - neutraal profiel
  - minder dan 200 inwoners

•Bron/ Welzijns- en Gezondheidsatlas, 2006

Werkloosheid in Brussel

Gemiddeld inkomen per inwoner in Brussel

Kanal Culture

Kanal Architecture

Kanal Education

Kanal Economics

Les quartiers populaires
doivent se préparer
à devenir le nouveau
centre urbain

L'avenir de Bruxelles
se joue au Canal.
Waarom? Voor wie?

De toekomst
begint hier...
Aan't werk dus!

Samedi 25 avril 2009 / zaterdag 25 april 2009

Special edition n°0

GRATIS

www.platformkanal.be

Journal Kanal

Éditeur - Uitgave: Platform Kanal p.a. Art2work Quai du hainaut 43 Henegouwenkaai 1080 Brussel

Gazete Kanal — Dziennik Kanal — The Kanal Voice — समाचार पत्र Kanal — Kanal مجلة

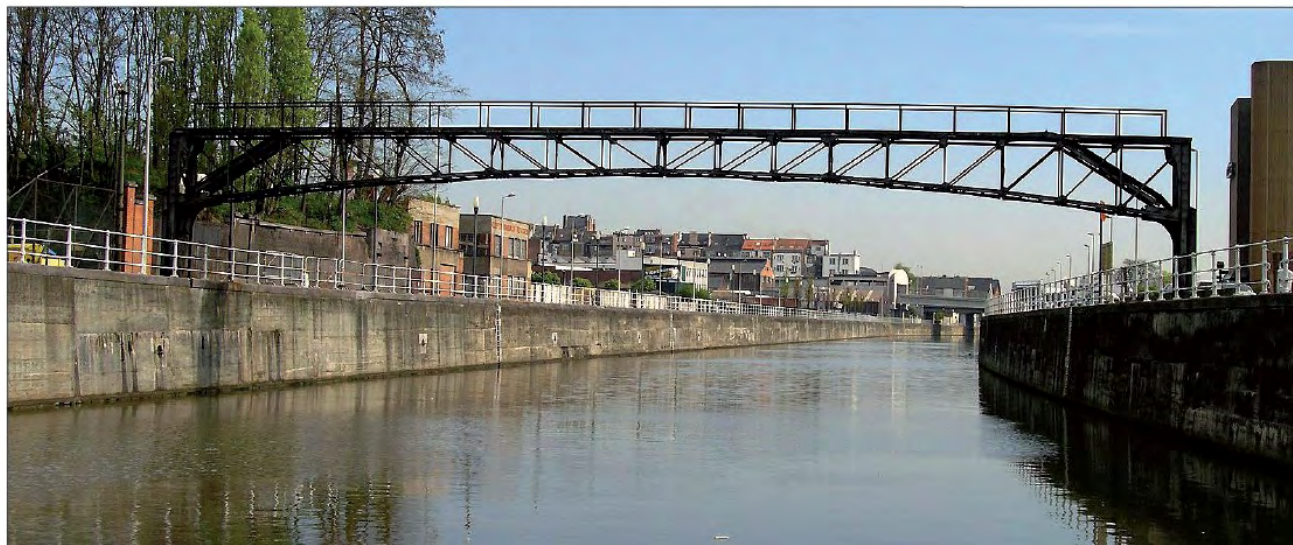
Kanal Force p. 5
« We worden niet
gehoord, en als we in
de aandacht komen is
het altijd negatief »

In de kanaalzone is 70% van de bevolking jonger dan 25 jaar... dit betekent een enorm potentieel voor de toekomst. Maar de stigmatisering blijft maar duren. Vele jongeren verliezen elke hoop. Velen hebben nochtans veel te zeggen. We moeten naar hun verhaal luisteren. Jong Brussel: kracht of zwakte?

Kanal International p. 7
« Quelle stratégie
trouver pour que la
rencontre ait lieu ? »

La zone du canal doit se préparer à devenir le nouveau centre urbain de Bruxelles. Grâce à la multiculturalité de ses quartiers, ce nouveau centre doit devenir un exemple de l'intégration interculturelle. Tout un programme pour cette zone haute en couleurs!

DES NOUVEAUX PONTS POUR BRUXELLES NIEUWE BRUGGEN VOOR BRUSSEL

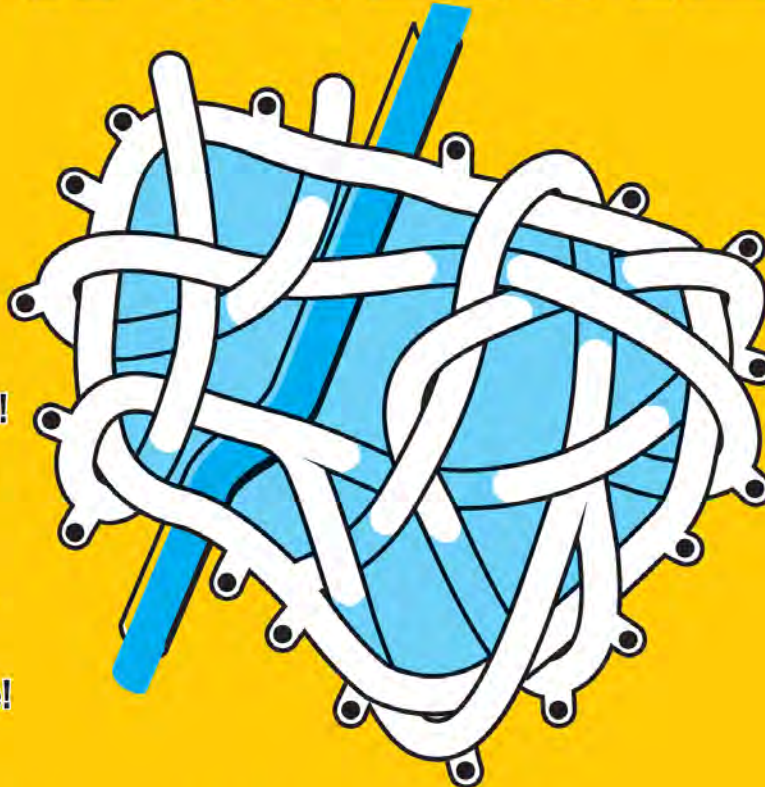

SESSION D'INFOSESSIE

**Tout ce que
vous avez toujours
voulu savoir
sur la zone du canal!**

**Alles wat u altijd al
wilde weten over
de kanaalzone!**

**Everything you ever
wanted to know
about the canal zone!**

02/04/2010 – 10:00 → 13:00

KAAITHEATER

SAINCTELETTE 19 – 1000 BRUSSELS

En néerlandais et français / In het Nederlands en Frans / In Dutch and French

Un festival qui met le public littéralement en mouvement

Een festival dat het publiek letterlijk in beweging zet

A festival that literally gets the public moving

**17 > 19
SEPT 2010**

Édition 0

Programme - Programma

N°0

www.festivalkanal.be

FESTIVAL KANAL

Éditeur - Uitgave : Platform Kanal Quai du hainaut 43 Henegouwenkaai 1080 Brussel

Un festival dans une Must Go Zone. Les projets du Festival Kanal sont artistiquement diversifiés et abordent autant des questions culturelles, sociales, politiques qu'historiques, ... tous ces projets ont un point commun : ils mettent le public littéralement en mouvement.

Un nouveau festival

FR Le mouvement citoyen Platform Kanal veut concentrer les forces de la zone du canal pour galvaniser le potentiel de ce quartier central avec l'aide de la population locale. Tout le monde est invité à venir prendre la température lors du festival qu'il organise ce week-end. MICHAEL BELLON

KANALISER LES FORCES

« Notre chance, c'est aussi cette jeunesse »

Le canal, frontière et trait d'union

ENTRETIEN

Jamel Azaoum habite depuis toujours à Molenbeek, tout près de la station de métro Etangs noirs. Cette commune, il connaît ses aspects positifs mais également ses parts d'ombre. En tant que citoyen engagé, il souhaite redonner espoir à ces jeunes de 20 ans, trop souvent ignorés.

Les filles vivent-elles la même réalité ?
Pas vraiment. Elles prennent moins possession de l'espace public et quand elles ont 16 ans, elles préfèrent sortir du quartier pour se sentir plus libres. Si elles restent à Molenbeek, elles croisent toujours quelqu'un qui connaît le frère ou le cousin. Elles souffrent d'une forte pression sociale. Tout comme les blancs-bleus-belges qui osent venir ici. Ils sont d'abord

leur malaise alors ils agissent. Malheureusement, beaucoup se socialisent via des éléments négatifs et passent par la case justice. C'est seulement après cela qu'ils comprennent qu'ils doivent se calmer. C'est dommage de devoir en passer par là. Vous viviez déjà cette réalité durant vo-

des fo
d'autr
Et je p
jours.
J'ai pi
rester
jeunes
optim.

LE CANAL DE BRUXELLES sépare le quartier hype de la rue Dansaert et celui défavorisé de Molenbeek. Platform Kanal les rapproche.

Must-go zone

Mobility begins in the mind. It's about claiming freedom and summoning the courage to get up and go, cross lines and encounter the unfamiliar. A festival in the capital invites us to do all that just by crossing the canal

“I know there are already developing a new one.” W laughs. “But this is a new fit with conviction. Embrechts is the admini independent think tank made up of acad neurs and residents committed to the su canal zone, a swathe of inner-city territ Porte de Ninove to Square Saintelette. and culturally diverse area fraught with ing with unchanneled energy and untap ticularly on the canal's left bank, by a ne by Islamophobes, the area was officiall d

Festival / Pour construire des ponts entre les quartiers de Bruxelles

Trois jours de fête sur le Kanal

L'ESSENTIEL

- Le Festival Kanal fait son apparition à Bruxelles.
- Plus de cinquante activités sont proposées.
- A côté du projet artistique, là volonté de redynamiser des quartiers méconnus.

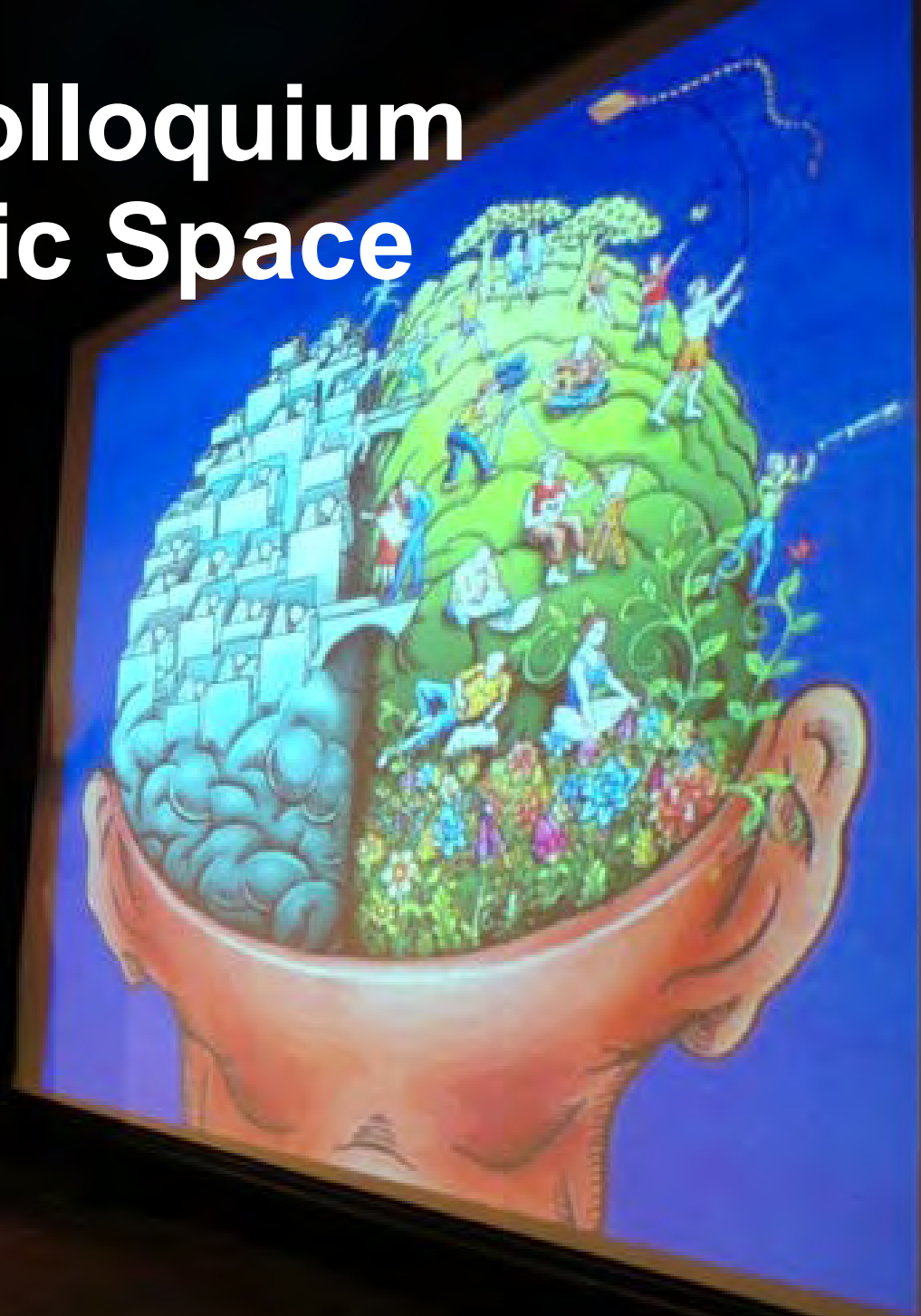

À NE PAS MANQUER

Kanal chanté
Se laisser guider ler le long des sc concerts sont pr rents. Si vous ne rez en écouter la tous les goûts. D qu'aux plus gran Mozart, en passa gées et des cha

International colloquium Exploring Public Space

VEDETT BIER

ALICE CHECKPOINT
U.S. ARMY CHECKPOINT

YOU ARE LEAVING
THE AMERICAN SECTOR
ВЫ ВЫЕЗЖАЕТЕ ИЗ
АМЕРИКАНСКОГО СЕКТОРА
VOUS SORTEZ
DU SECTEUR AMERICAIN
SIE VERLASSEN DEN AMERIKANISCHEN SEKTOR

FOTO KANAL: JE SUIS LE PLUS BEAU DU QUARTIER

Kurt Deruyter

Le photographe urbain Kurt Deruyter se plonge dans la réalité des quartiers du canal et plus spécifiquement dans le monde de la dite « génération perdue ». Ceci donnera des portraits fascinants de jeunes qui, plein d'espoir, tentent de regarder vers le futur. Une trentaine d'images seront exposées de manière monumentale dans l'espace public. Un parcours « découverte » de jeunes et fiers « canaliens ». PT architecten s'occupent de la scénographie urbaine. Deruyter a publié deux livres de photos sur le quartier des Marolles.»

Stadsfotograaf Kurt Deruyter dompelde zich onder in de realiteit van de kanaalwijken en meer specifiek in de

leefwereld van de zogezegd “verloren generatie”. Dit leverde boeiende portretten op van jongeren die proberen hoopvol naar de toekomst te kijken. Een 30-tal beelden worden monumentaal tentoongesteld in de openbare ruimte. Een ontdekkingsparcours van fiere jonge “Kanaalenaars”. PT architecten zorgen voor een aangepaste stedelijke scenografie. Deruyter publiceerde eerder twee fotoboeken over de Marollen.»

Urban photographer Kurt Deruyter went straight to the heart of the canal districts and into the world of the so-called “lost generation”. This foray resulted in fascinating portraits of young people who try to look to the

future with hope. Some 30 pictures are displayed monumentally in the public space, forming a trail of proud young canal-dwellers in an urban set by PT architects. Deruyter has published two books of photographs about the Marolles.»

*concept & photography: Kurt Deruyter
scenography: PTArchitecten
production: ADT-ATO & Platform Kanal
realisation: Urban Media + ART2WORK*

Gratuit / Gratis / For Free > Non Stop
Bassin Vergote > Les Abattoirs d'Anderlecht
Vergote Dok > de Slachthuizen van Anderlecht

DE MENTOR

 inter
beton
HEIDELBERGCEMENTGroup

BELLE

NAR

LES DOCK

R

FESTIVAL | PLATFORM KANAL RÉVEILLE LES QUARTIERS DU CANAL

50

Kanaal als levensader van hoofdstad

| Brussel worstelt met ontwikkeling van heroplevend stadsdeel | Logistieke activiteiten als hefboom voor meer tewerkstelling

THOMAS PEETERS

Zoals in de meeste steden met een brede vaart loopt het kanaal van Brussel als een levensader door de stad. Bewoners en investeerders lieten de hoofdstedelijke waterloop lange tijd links liggen, maar sinds enkele jaren leven sommige stadsdelen rond het water weer op. 'Er is geen beleid, alles gebeurt toevallig.'

Zondag bant Brussel opnieuw de auto uit de stad. Wie op de jaarlijkse auto-loze zondag naar de hoofdstad trekt, moet zeker eens halt houden aan het kanaal aan de trendy Dansaertwijk. Dat stukje Brussel onderging de voorbije jaren een opvallende metamorfose. Wonen aan het water is helemaal terug. Ieren, de hedendaagse nieuwbouwwoonblokken die de afgelopen jaren in ijntempo uit de grond rezen aan de oevers van het water. Aan de kant van Sint-Jans-Molenbeek werd een fietspad aangelegd. Over de hele lengte tot aan de kleine ring hangen veelkleurige windmolentjes te wapperen: een symbool van vooruitgang. Er komt ook een voetgangersbrug om het 'rijke' Brussel met het 'arme' Molenbeek te verbinden.

De ontwikkeling van dat stuk kanaalbuurt is het gevolg van de 'gentrification' van het Brusselse stadscentrum. Die term duidt op de opwaardering van een buurt of stadsdeel op sociaal, cultureel en economisch gebied. In de jaren 90 keerde de voorheen groot stuk Vlaamse middenklasse terug naar het centrum van de hoofdstad. Als uitloper ontwikkelde zich een nieuw stadsdeel rond het kanaal, iets verder weg van de hippe Dansaertstraat en zijn modieuze bars en winkeltjes in de richting van het economisch erg kwetsbare Molenbeek.

'Het kanaal wordt meer en meer een centrale stadsader', stelt Wim Embrichts, de directeur van het centrum voor sociale en creatieve economie Art2Work in de oude brouwerij Belle-Vue, die aan het water ligt en na het vertrek

Het stukje kanaal rond de lengte van de trendy Dansaertwijk onderging de voorbije jaren een opvallende metamorfose. Moet de kanaalzone inzetten op wonen of op werken?

nog altijd parter, merkt Joris Tiebout op, afgevaardigd bestuurder van de nv Abatan in Anderlecht, met zijn kelders van Kuregem en weekendmarkt met 100.000 bezoekers per maand een belangrijke incubator voor de lokale economie.

Tiebout: 'De wil is groot, maar het is niet vanzelfsprekend iedereen te doen samenwerken. Het Brussels Gewest en de gemeenten praten nauwelijks met elkaar. De bedrijven worden vergeten, terwijl zij ook onderdeel zijn van het stedelijk weefsel. Wij worden bij Abatan platgelopen door studie bureaus die een mooie toe-

De Brusselse bedrijfswereld is vragende partij voor een groot debat over de toekomst van de kanaalzone, zegt Tom Smeets, adviseur bij het kenniscentrum van Beci (Brussels Commerce and Industry) of de Brusselse werkgeversfederatie. 'Er is geen beleid, alles komt toevallig tot stand. Terwijl het vijf voor twaalf is! Brussel is een internationale stad met een sterk uitge-

atie echt precair. We kunnen veel van die laaggeschoolden uit de werkloosheid trekken, maar dan moeten we durven te kiezen.' En die keuze is volgens de werkgeversorganisatie: een semi-industriële invulling van het deel van de kanaalzone vanaf het Bécodok tot de grens met Vilvoorde. Smeets: 'Laat het stukje kanaal rond de Dansaertwijk zich maar verder ontwikkelen tot woonzone. Als in rekening houdt

in de onmiddellijke omgeving en de grondreserve voor traditionele industrie. Betrek de haven erbij, en probeer de duizenden laaggeschoolde inwoners van Molenbeek en Anderlecht via arbeidstrajecten naar dit nieuwe logistieke centrum te lokken.'

HAVEN

De haven van Brussel levert de grootste economische activiteit in de kanaalzone, waar over de hele lengte meer dan 300 ondernemingen actief zijn. De haven is goed voor zo'n 10.000 directe en indirecte jobs. Wordt het economisch potentiaal van de haven

het graag horen-sche ontwikkeld? Grouwels wil meer ondernemingsactiviteit halen om schulden te betalen en acht stelijngesbouwde Manchester' - d naam voor Molen te helpen. De Br verwacht ook veel uit dat in de haven groot Europees centrum gaat bouwen komst van Katoe pen als een hefboom voor logistieke projecten.

Ik kijk met achterdocht naar steden als Bratislava of Boedapest, waar alleen bouw-promotoren nog tot aan het water geraken

Er moet dus een evenwicht zijn tussen 'watergebonden' wonen, ontspanning en economie. Dat evenwicht krijg je alleen als de stad duidelijk de richting aangeeft. Tijd dus dat niet alleen geëngageerde bewoners maar ook creatieve ondernemers samen gaan zitten met 'de stad'.

DE STANDAARD
MAANDAG 20 SEPTEMBER 2010

De kanaalzone: dat is ook transport en werk

2012 - 2014 - 2016

A - B - C

Atlas Kanal

Visions Kanal

Debat Kanal

Workshops Kanal

Festival Kanal

dynamic

stimulant

pride

curiosity

possibilities

where are the local talents ?

creativity

sharing responsibilities

rules & rewards

reciprocity

ambition

radiance

changing structures

**stronger intercultural engagement
= movement between talent, work &
capital**

**proactive collaboration between
authorities & citizens**

Who is NOT afraid crossing the Kanal ?